

Dzień Niepodległości

11 listopada

Spis Treści

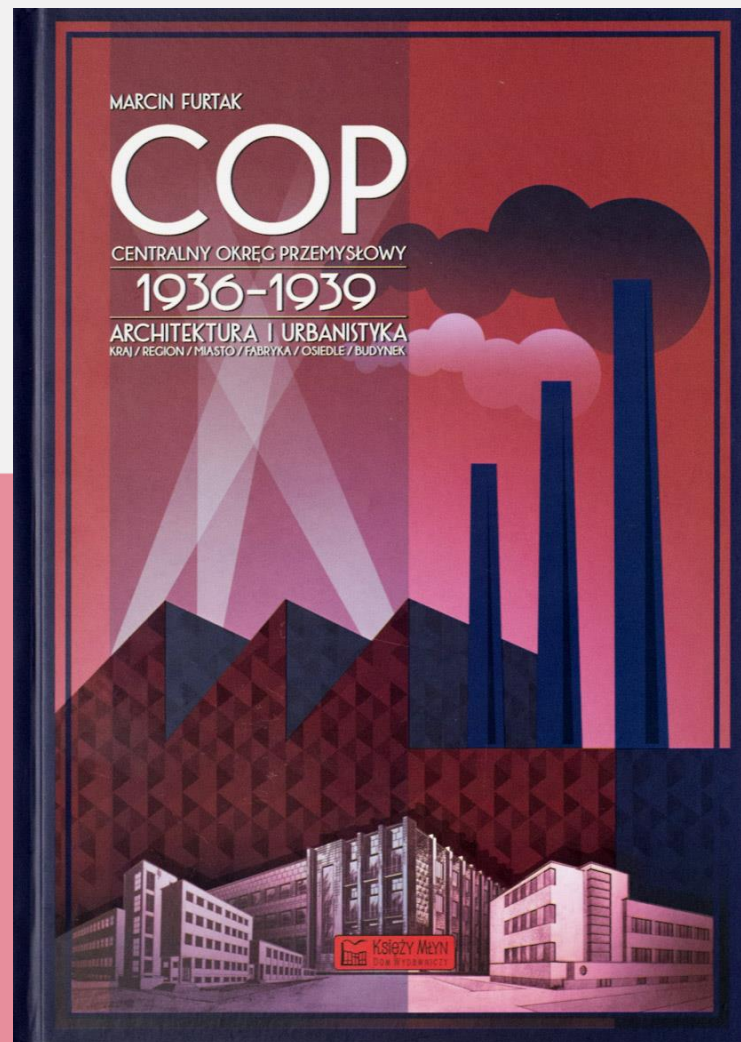
- Centralny Okręg Przemysłowy
- WSK „PZL-Mielec”
- SSE EURO – PARK MIELEC
- Stanisław i Mieczysław Działowscy
- Wiktor Jaderny
- Źródła

Centralny Okreg Przemysłowy

Okręg
przemysłowy przemysłu
ciężkiego o powierzchni
60 000 km² i
zamieszkany przez 6
mln ludzi, budowany w
1936–1939 w
południowo-centralnych
dzielnicach Polski.

Celem COP-u było zwiększenie ekonomicznego potencjału Polski, rozbudowa przemysłu ciężkiego i zbrojeniowego, a także zmniejszenie bezroboci a wywołanego skutkami wielkiego kryzysu.

Centralny Okręg Przemysłowy

- Budowę COP zainicjował wicepremier do spraw ekonomicznych i jednocześnie minister skarbu Eugeniusz Kwiatkowski, który rozpoczął działalność w trudnym okresie, gdy kryzys dopiero się kończył, wzrastało bezrobocie w miastach, a na wsiach wciąż panowała bardzo trudna sytuacja. Powoli wzrastała produkcja przemysłowa, której jednak poziom daleki był od tego sprzed kryzysu, z powodu niskiej siły nabywczej wsi.

Centralny Okręg Przemysłowy

- COP został założony na południu polski. Zamiar skoncentrowania w tym rejonie przemysłu zbrojeniowego narodził się w latach 1921–1922 ze względu na doświadczenia kręgów wojskowych z lat 1914–1920. Wtedy też pojawiła się nazwa „trójkąt bezpieczeństwa” na określenie terenu będącego poza zasięgiem lotnictwa niemieckiego i sowieckiego.

Centralny Okręg Przemysłowy

- W ramach inwestycji w COP-ie w latach 1937-39 powstały m.in. Zakłady Południowe wraz z miastem Stalowa Wola , Fabryka Obrabiarek (jako filia Zakładów Cegielskiego z Poznania) oraz Wytwórnia Silników Nr 2 Państwowych Zakładów Lotniczych w Rzeszowie, Fabryka Gum Jezdnych w Dębicy, fabryki gumy, obrabiarek (produkująca m.in. broń) w Sanoku, Radomiu i Starachowicach, wytwórnie amunicji w Kraśniku, Jawidzu pod Lubartowem, Nowej Dębie (ówczesnej Dębie – Zakład Amunicji nr 3), Państwowe Zakłady Lotnicze w Mielcu. Rozpoczęto także budowę wielu elektrowni m.in. w Czorsztynie i Rożnowie na Dunajcu, w Porąbce na Sole, w Solinie, Myczkowcach i Łukawcu na Sanie. COP był dalej rozwijany w okresie PRL.

WSK „PZL-Mielec”

Polskie Zakłady Lotnicze

- **Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o. (PZL Mielec)** – największe zakłady lotnicze w Polsce, ulokowane w Mielcu w województwie podkarpackim. Powstały w 1938 roku jako zakład WP-2 Państwowych Zakładów Lotniczych. Po II wojnie światowej stały się największą polską wytwórnią lotniczą, budując samoloty głównie na eksport i nosząc od 1949 roku nazwę **WSK Mielec** (Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego), a następnie **WSK "PZL-Mielec"**

Polskie zakłady lotnicze

- W 1936 roku w planie budowy COP znalazła się wytwórnia lotnicza w Mielcu, która miała wejść w skład Państwowych Zakładów Lotniczych jako jej Wytwórnia Płatowców nr 2. Budowę rozpoczęto 1 września 1938 roku, a w lipcu 1939 roku mury fabryki opuścił pierwszy zmontowany tam (z części dostarczonych z zakładów na Okęciu) samolot PZL.37 Łoś. Zakłady zatrudniały wówczas 700 osób. Do wybuchu wojny, łącznie z warszawską wytwórnią zmontowano ich ok 120. Maszyny brały udział w początkowej fazie II wojny światowej.

Polskie Zakłady Lotnicze

- 22 lipca 1945 zakłady zostały zwrócone stronie polskiej i otrzymały nazwę Państwowe Zakłady Lotnicze (PZL) – Zakład Nr 1 w Mielcu. 15 listopada 1945 oblatano tam prototyp pierwszego samolotu – szkolno-łącznikowego PZL S-1, jednakże oprócz niego, zakłady początkowo zajmowały się remontami samolotów i produkcją pozalotniczą (aluminiowe sprzęty AGD, wagi, drewniane i metalowe karoserie autobusowe, zabudowy dla samochodów strażackich na podwoziach Bedford) .

Polskie Zakłady Lotnicze

- Przejściowo w latach 1970-1975 zakłady nosiły nazwę WSK Delta-Mielec, a od 1975 roku przywrócono przedwojenną nazwę Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego "PZL-Mielec". 19 października 1998 przedsiębiorstwo państwowe przekształcono w spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Polskie Zakłady Lotnicze Sp. z o.o, w skrócie PZL Mielec. W lipcu 2015 roku spółka Sikorsky Aircraft Corporation została zakupiona przez amerykański koncern Lockheed Martin za 9 miliardów dolarów.

Polskie Zakłady Lotnicze

SSE EURO – PARK MIELEC

SSE EURO – PARK MIELEC

- **Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec** – najstarsza specjalna strefa ekonomiczna w Polsce, powstała w 1995 r. Obejmuje grunty o powierzchni 1362,9864 ha, w województwach: lubelskim, małopolskim, podkarpackim, śląskim i zachodniopomorskim. Zarządzającym strefą jest Agencja Rozwoju Przemysłu SA.

SSE EURO – PARK MIELEC

- W 1995 r. rząd Józefa Oleksego ustanowił pierwszą w Polsce specjalną strefę ekonomiczną. Początkowo obejmowała obszar o powierzchni 574,8580 ha. Miała działać do 2015 r. Użytkownikami strefy były 4 wytwórnie PZL-Mielec, elektrociepłownia PZL-Mielec oraz fabryka samochodów Gepard. Od początku zarządzana była przez Agencję Rozwoju Przemysłu SA.

SSE EURO – PARK MIELEC

- Inwestycje w SSE do końca 2004 roku wynosiły ponad 2,1 mld złotych. Na terenie SSE EURO – PARK MIELEC działalność gospodarczą prowadzi około 120 firm, które zatrudniają 13 400 osób, czyli prawie 19% mieszkańców miasta. Około 70% z nich (9166 miejsc) stanowią pracownicy na nowych miejscach pracy, które zostały utworzone przez inwestorów strefowych. Również 70% z zaangażowanego kapitału pochodzi z zagranicy.

Stanisław i Mieczysław Działowscy

Stanisław Działowski

- (ur. 11 kwietnia 1900 w Mielcu, zm. 19 marca 1942 w Perth w Szkocji) – polski lotnik wojskowy i konstruktor lotniczy – amator. Starsz sierżant pilot Wojska Polskiego i brytyjskich Królewskich Sił Powietrznych. W 1916 zgłosił się na ochotnika do Cesarskiej i Królewskiej Armii i został skierowany do szkół mechaników lotniczych w Mauer i Szeged. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości 11 listopada 1918 wstąpił do Wojska Polskiego i został mechanikiem w Niższej Szkole Lotniczej w Krakowie, a od września 1920 w Bydgoszczy.

Stanisław Działowski

- Od 1930 roku Stanisław Działowski zajmował się ideą połączenia samolotu z samochodem - „aeromobilem” DKD-X, który jednak nie został ukończony z uwagi na brak finansów i chorobę konstruktora. W 1932 roku na łamach „Wiarusa”, organu podoficerów wojska lądowego i marynarki wojennej, został opublikowany artykuł na temat „aeromobilu” z fotografiami modelu, wykonanego z drewna.

Stanisław Działowski

- Prototyp miał być zbudowany w ciągu lata 1933 roku w Dębicy, gdzie pomieszczenia i narzędzia przeznaczone na ten cel przekazał bezinteresownie tamtejszy fabrykant Augustyn Gunia. Dla upamiętnienia chlubnej inicjatywy polskiego korpusu podoficerskiego aeromobil otrzymał nazwę „Podoficer”.

Stanisław Działowski

- W 1935, z uwagi na stan zdrowia, Stanisław Działowski przeniesiony został w stan spoczynku. Po zakończeniu zawodowej służby wojskowej nie zerwał związków z lotnictwem. Był kolejno: kierownikiem technicznym Szkoły Pilotów LOPP w Stanisławowie oraz pracownikiem Wytwórni Płatowców PZL WP-1 w Warszawie i PZL WP-2 w Mielcu.

Stanisław Działowski

- Po wybuchu II wojny światowej zgłosił się do 6 Pułku Lotniczego we Lwowie i poprzez Rumunię został ewakuowany do Francji. We Francji pracował w montowni samolotów Lioré-et-Olivier LeO 451. W marcu 1940 został instruktorem pilotażu w 108 Batalionie Lotniczym w Montpellier.

Stanisław Działowski

- Po upadku Francji ewakuowany do Anglii. 27 czerwca 1940 roku został przyjęty do RAF i po przeszkoleniu latał w 2 Jednostce Współpracy z Obroną Przeciwlotniczą (ang. *AACU - Anti-Aircraft Co-operation Unit*). 15 października 1941 został ranny w locie bojowym i skierowany do szpitala wojskowego w East Kilbrick w Szkocji. 17 marca 1942 został zwolniony z RAF-u, z uwagi na stan zdrowia. Zmarł 19 marca 1942 roku w Sanatorium RAF w Perth (Szkocja). Pochowany na tamtejszym cmentarzu Wellhill.

Wiktor Jaderny

Wiktor Jaderny

- Urodził się 28 III 1902 r. w Mielcu, syn Augusta i Bronisławy z Bosickich. Uczęszczał do c. k. Gimnazjum Państwowego w Mielcu, a następnie do Szkoły Przemysłowej Uzupełniającej w Mielcu. W 1920 roku, po rozpoczęciu się wojny polsko-bolszewickiej, wstąpił do Armii Ochotniczej Wojska Polskiego. Uczestniczył w bitwie pod Zadwórzem i tam dostał się do niewoli. Udało mu się jednak zbiec z obozu w Kijowie i powrócić do Mielca. W latach 1924-1925 służył w 3 Pułku Lotniczym w Poznaniu.

Wiktor Jaderny

- Pełnił funkcję fotografa i zajmował się obróbką laboratoryjną zdjęć fotograficznych. Po odbyciu służby wojskowej powrócił do Mielca i przejął od matki prowadzenie zakładu fotograficznego. Kontynuował dzieło ojca, systematycznie dokumentując życie miasta i okolic. Udzielał się także w pracach społecznych. Był aktywnym członkiem TG „Sokół” i członkiem Komitetu Budowy Lotniska Turystycznego w Mielcu.

Wiktor Jaderny

- Po II wojnie światowej włączył się w działalność opozycyjną i podjął współpracę z miejscową komórką organizacji Wolność i Sprawiedliwość (WiN). W lipcu 1946 r. został aresztowany i oskarżony o działalność na szkodę państwa, a następnie 11 kwietnia 1947 r. wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie skazany na 15 lat więzienia. Po 10 latach przebywania w zakładzie karnym we Wronkach, w październiku 1956 r. (w okresie tzw. „odwilży”) został wypuszczony na wolność. Powrócił do Mielca i wznowił działalność zawodową i społeczną.

Wiktor Jaderny

- W latach 80. przekazał Muzeum Regionalnemu w Mielcu wiele eksponatów, w tym zdecydowaną większość dokumentacji fotograficznej i sprzętu. W 1981 r. uczestniczył, jako honorowy gość, w Uroczystości Poświęcenia Lotniska w Mielcu. Zmarł 16 listopada 1984 r. Spoczął na cmentarzu parafialnym w Mielcu przy ul. H. Sienkiewicza. 12 XI 1990 r. decyzją Sądu Najwyższego w Warszawie został zrehabilitowany.

Źródła

- Wikipedia
- Google Grafika
- tmzm.mielec.pl

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

wykonał: Mateusz Dec